

'De Morgenster'
eerste zondag van de veertigdagentijd
18 februari 2018

Thema: 'Op zoek naar het geheim van het geluk'

ORDE VAN DIENST

Zingen: 'Wie in de schaduw Gods mag wonen' [91a] *Couplet 1 en 2*
Groet en bemoediging
Drempelgebed
Toelichting op het thema
Zingen: 'Voor mij is geluk' [783]
Kyriegebed,
onderbroken door en afgesloten met het zingen van 368d [Houd mij in leven]
Gesprek met de kinderen
Toelichting op de bloemschikking
Zingen twee coupletten van het projectlied [op de melodie van Lied 558]
Gebed bij de opening van de Schrift
Eerste schriftlezing: Genesis 9:9-17
Zingen: 'De vloed van vóór de tijd' [603]
Tweede schriftlezing: Marcus 1: 12-15
Zingen: 'U komt de lof toe' [339a]
Overweging, begonnen met lezing van 2 Korintiërs 6:7b-10
Zingen: 'Een mens te zijn op aarde' [538]
Dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader
Mededelingen en inzameling van gaven
Slotlied: 'Alles wat over ons geschreven is' [536]
Zending en zegen

OVERWEGING

*We vallen aan en verdedigen ons met de wapens van de gerechtigheid,
we worden geëerd en gesmaad, belasterd en geprezen.
We worden bedriegers genoemd maar spreken de waarheid,
we zijn vreemdelingen maar toch bij iedereen bekend,
we sterven maar toch leven we,
we worden gestraft maar niet ter dood veroordeeld,
we hebben verdriet maar toch zijn we altijd verheugd,
we zijn arm maar toch maken we velen rijk,
we bezitten niets maar toch hebben we alles.*

Die woorden van Paulus, zeggen zij iets over geluk? Waarschijnlijk wel, want als je uit volle overtuiging kunt zeggen 'we bezitten niets maar toch hebben we alles', dan mag je met recht een gelukkig mens genoemd worden. Dan heb je iets in je leven gevonden waardoor je overeind kunt blijven in een storm. Ook al spoelen er golven over je heen, je blijft overeind staan. De toevalligheden van het leven, ze raken je niet tot in je diepste ik. Wat je ooit aan waarde, aan waarheid hebt gevonden, dat is niet zomaar weg bij de eerste de beste tegenslag.

'Op zoek naar het geheim van het geluk', zo luidt het motto van deze zondag. Dat thema hebben we niet zelf bedacht, maar is ons aangereikt door de mensen van het project met de kinderen. Het woord 'geheim', dat is getriggerd door het feit dat we deze tijd vaak uit het evangelie van Markus lezen. Dat evangelie heeft als een rode draad dat er een geheim rondom Jezus is. Een geheim waardoor Jezus regelmatig verbiedt dat de mensen doorvertellen wat ze van hem gezien hebben. Jezus heeft bijvoorbeeld iemand genezen, maar dan eindigt hij met te verbieden dat verder te vertellen. Raar is dat. Hij heeft iemand gelukkig gemaakt, hij heeft iemand het grootste geluk gegeven dat maar mogelijk is, en dan moet je daar over zwijgen! Mag geluk soms niet gedeeld worden? Mag je soms niet vertellen aan een ander als de hemel even is opengegaan? Ik zou eerder zeggen: als er één ding is dat je met elkaar moet delen dan is het juist dat!

Afgelopen donderdagavond waren we als wijkkerkenraad van de Morgenster ergens hier in de buurt neergestreken om ons te bezinnen. We begonnen de avond door persoonlijke ervaringen met elkaar te delen. Op de uitnodiging voor de avond had gestaan: is er iets in de afgelopen drie, vier maanden geweest waarvan je zegt: 'daar was God voor mij aanwezig?'. Of heb je iets meegemaakt waarvan je zegt: dáárvoor ben ik ambtsdrager geworden? Ik ga niet in details treden, maar u kunt zich voorstellen dat we de avond op een bijzondere manier begonnen zijn. Toen ik later terugreed naar huis dacht ik: wat we hebben gedaan is eigenlijk het delen van geluismomenten met elkaar. We hebben momenten gedeeld waarin als het ware een raam in onze werkelijkheid even open ging en de Geest van God daardoor naar binnen vloog. Gezegend ben je niet alleen wanneer je dat soort momenten mee hebt gemaakt, maar ook wanneer er mensen zijn met wie je dat delen mag en kunt, dat er een sfeer van vertrouwelijkheid is waarin mensen open worden voor elkaar. Gezegend ben je dat je op die manier samen sterker bent geworden, door samen te delen, samen ook kwetsbaar durven te zijn!

Een gemeente van Christus zijn betekent naast een heleboel andere dingen ook: plekken creëren waarin je dit soort dingen met elkaar durft te delen, de moed hebben om niet alleen kortstondige momenten van geluk te delen, maar het ook met elkaar uit te houden op een langere weg die ook zorgen kent. Het is eerlijk om ook vanaf deze plek onze zorgen te delen. Eén van de deelnemers aan de bijeenkomst afgelopen donderdag zei: er klopt iets niet. We maken allerlei prachtige dingen mogelijk, bijvoorbeeld een beamer om kunst en liederen te kunnen projecteren, we hebben vergaande plannen om de tuin rondom ons gebouw op te gaan knappen. We investeren enorm, maar voor wie eigenlijk? Waar blijven de mensen voor wie we dit allemaal doen? Ook zo'n uitspraak wil ik met u delen.

En vanuit zo'n uitspraak kijk ik opnieuw naar die woorden van Paulus: *we hebben verdriet maar toch zijn we altijd verheugd, we zijn arm maar toch maken we velen rijk, we bezitten niets maar toch hebben we alles*. Hoe komt een mens tot dat soort uitspraken? Waar haal je de moed vandaan om je leven zo te beleven? Ons leven is vaak een enorme wirwar, met allerlei conflicterende belangen, met pogingen en mislukkingen, en doodlopende wegen. Je kunt het gevoel hebben dat je in een doolhof bent waar je niet meer uit komt. Toch: het geheim van het geluk waar we het vanmorgen over hebben is niet zozeer een doolhof als wel een labyrint. Bij een doolhof zou het kunnen zijn dat je ergens wordt neergezet zonder dat er werkelijk een uitgang is. Bij een labyrint is dat niet zo: er is één weg, en ben je bij het

middelpunt aangekomen dan hoef je alleen maar terug te keren op je schreden en je vindt vanzelf de weg weer terug. Je blijft nooit met lege handen achter. In deze veertigdagentijd zullen we als het ware ook zo'n weg van een labyrint afleggen, vertrouwend dat de weg begaanbaar zal zijn, dat ons misschien een licht op zal gaan, op weg naar het 'geheim van Pasen'.

Ik vertelde u over afgelopen donderdagavond, over het delen van ervaringen waarbij als het ware even een raam in de werkelijkheid open was gegaan waardoorheen de Geest naar binnen was gevlogen. Het evangelie van Marcus vertelt al in één van de eerste zinnen over een dergelijk moment, vlak voor de lezing van vanmorgen. Dat is het welbekende verhaal van de doop van Jezus in de Jordaan. Op het moment dat Jezus omhoog komt uit het water ziet hij de Geest als een duif op zich neerdalen, en klinkt er een stem uit de hemel: *'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde'*. Mogen we dat ook een geluuksmoment noemen? Ja zeker! Wat er ook mag gebeuren, hoe de weg van Jezus ook verder mag gaan, aan het begin van die weg staat een toezegging, bijna een liefdesverklaring: *'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde'*. Dat is de basis van waaruit Jezus zijn weg zal gaan: dat woord aan het begin. Dat is ook de weg die wij mogen gaan, in het spoor van Jezus. Aan het begin van ons leven staat voor zeer velen van ons ook het moment van de doop. Daar valt natuurlijk nog veel meer over te zeggen, maar de doop is ook een soort liefdesverklaring: *Jij bent ook mijn geliefde kind, in jou vind ik vreugde*. Over meer dan een maand, in de viering van Stille Zaterdag, krijgen we de gelegenheid om stil te staan bij onze doop, om die te gedenken, om ons voor de geest te halen dat wij als gedoopte mensen ook geliefde mensen zijn, en dat niets of niemand ons dat af kan nemen. *Nee, want we hebben verdriet maar toch zijn we altijd verheugd, we zijn arm maar toch maken we velen rijk, we bezitten niets maar toch hebben we alles*.

Maar dit is nog maar het begin. Jezus mag niet blijven staan bij dat geluuksmoment van zijn doop. *Meteen* daarna drijft de Geest Jezus de woestijn in. Dus dezelfde Geest die vanuit een raam in de hemel op hem is neergedaald die stuurt Jezus de woestijn in. Ook als geliefde Zoon moet Jezus naar de plek van loutering. Veertig dagen blijft hij daar, herinnering aan de veertig jaren van het volk Israël in de woestijn, tijd van leren leven zonder de vleespotten van Egypte, tijd van leren leven met een God die met je meetrekt, die niet te fixeren is in beeld of gebouw, maar die met je mee gaat. Het is niet alleen een tijd van loutering, het is ook een tijd van op de proef gesteld worden. Daar vertelt Markus verder niets over, in tegenstelling tot Lucas en Matteüs, die vanuit hun extra bron met verhalen over Jezus daar veel meer over weten te vertellen. Marcus vertelt niet meer dan dat Jezus daar leeft temidden van de wilde dieren, en dat de engelen voor hem zorgen.

Natuurlijk, Marcus vertelt hier een verhaal, een diep verhaal over Jezus. Het gaat allereerst over de weg van Jezus. Maar ook hier mogen we het verhaal doortrekken naar *onzelf*. Zoals Jezus zich in de doop geliefd mocht weten, zo mogen wij ons geliefd weten. Zoals Jezus op de proef gesteld werd maar geholpen werd door Gods engelen, zo mag dat ook voor ons gelden. Juist in de veertigdagentijd willen we ons hier tenminste eenmaal per jaar langere tijd op bezinnen: wat is het waardoor ik op de proef word gesteld? Wat is het waardoor ik mijzelf weghoud van God, ver weg blijf van Gods koninkrijk? Het zou een mooi thema om eens met vrienden te bespreken, of hier in een kring in de Morgenster: wat is het waardoor ik op de proef gesteld

word? En heb ik misschien ook ooit de ervaring gehad dat er engelen zijn, boodschappers van God, die mij weer op de goede weg hebben gebracht?

Jezus doorstaat de periode van veertig dagen. Nu komt de derde fase in het verhaal. De eerste was zijn doop, het moment dat hij mocht weten dat hij de geliefde Zoon was. Het tweede moment was het op de proef gesteld worden in de woestijn. Nu begint het echt, nu laat Jezus zien welke kracht van leven, welke kracht van Geest er vrij is gekomen: hij gaat naar Galilea en gaat daar het goede nieuws verkondigen: *De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij, kom tot inkeer en hecht gehoor aan dit goede nieuws*. Zo heeft Marcus in slechts vijftien verzen het hele toneel klaargezet waarop het verhaal zich verder zal afspelen. Als hoorder van het verhaal weten we nu genoeg. We weten hoe de weg voor Jezus wordt klaargemaakt door Johannes de Doper, hoe Jezus gedoopt wordt, hoe hij de beproeving weet te doorstaan, en nu begint het echt. In woord en daad zal Jezus laten zien wat er gebeuren kan als we God toelaten in onze wereld.

Ook nu zouden we de tekst te kort doen als we die alleen op Jezus betrekken. Bij de doop van Jezus hebben we gedacht aan onze eigen doop. Bij zijn verzoeking hebben we gedacht aan onze eigen beproevingen. Dan mogen we het derde wat Marcus schrijft ook betrekken op onszelf. Het 'geheim van het geluk' zoals verwoord door Markus is dat ook wij de weg van het koninkrijk mogen gaan. Dat ook wij in woord en daad, met vallen en opstaan, tekenen van Gods koninkrijk mogen oprichten. Het geheim is dit: dat wij dat niet uit eigen kracht hoeven te doen, ja dat wij dat niet uit eigen kracht *kunnen* doen. Wij mogen en kunnen dat omdat ons grond onder de voeten is gegeven. Wat er ook moege gebeuren: wij zijn geliefde mensen. Hoe velen er ook over ons heen mogen vallen: niemand kan van ons afnemen dat we gedoopte, geliefde mensen zijn. In elk moment van ons bestaan geldt daarom: *de tijd is aangebroken*. Gods koninkrijk is niet alleen iets van een verre toekomst, is niet alleen belofte, maar is ook hier en nu. De hele wereld mag het weten: als symbool van Gods trouw staat de regenboog aan de hemel. Een ieder die mee wil gaan op de weg van Jezus, mag weten: je bent niet alleen. Je bent geliefd, je bent gekend. Niets of niemand kan dat geheim van je afnemen. En daarom geldt: *we hebben verdriet maar toch zijn we altijd verheugd, we zijn arm maar toch maken we velen rijk, we bezitten niets maar toch hebben we alles*.

ds. Erik van Halsema